

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft enkele vragen en opmerkingen over de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 20 februari 2012 (TK 31 490 nr. 85) over de functioneringsvoorwaarden van planbureaus, waaronder de regeling voor toegang voor het parlement tot de planbureaus.

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie,
Hendrickx

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennis-genomen van de Regeling van de minister-president, Minister van Algemene Zaken, houdende de vaststelling van de Aanwijzingen voor de Planbureaus. Graag willen zij nog een tweetal vragen stellen. In de toelichting bij «Aanwijzing 3» staat dat in de Wet voorbereiding van de vaststelling van een Centraal Economisch Plan een van het ARAR afwijkende regeling geldt ten aanzien van de benoeming, schorsing of ontslag van de directeur en onderdirecteuren van het Centraal Planbureau. Ten behoeve van de harmonisatie van de benoeming, schorsing en ontslag van de directeur en de onderdirecteuren van de planbureaus zal de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een voorstel tot wijziging van deze wet voorbereiden. Wanneer kan de Tweede Kamer dit wetsvoorstel tegemoet zien? Gaarne krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie van de regering.

Als de Staten-Generaal een verzoek aan een planbureau wil doen, dan wordt dat verzoek gelijktijdig en ongeclausuleerd met de formele toezending aan de minister aan het planbureau gezonden. Het resultaat van een verzoek van de Staten-Generaal, zijnde het rapport, wordt, ingevolge Aanwijzing 9, naar de eerst verantwoorde-lijke minister gestuurd, die het terstond en ongewijzigd aan de Staten-Generaal stuurt. De leden van de VVD-fractie vragen zich af waarom het planbureau het rapport niet gelijktijdig naar de minister en de Staten-Generaal stuurt. Waarom wordt het rapport dus niet direct naar de Staten-Generaal gestuurd? Op deze manier zit er geen tijd tussen en kan de Staten-Generaal er direct kennis van nemen. Deze gang van zaken is te vergelijken met het versturen van het verzoek van de Staten-Generaal, dat gelijktijdig naar de minister en het planbureau wordt gestuurd. Gaarne krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie van de regering.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de Aanwijzingen voor de planbureaus, zoals die gepubliceerd zijn in de Staatscourant en de brief die de Kamer hierover ontving van de minister van BZK. Deze leden hechten sterk aan de onafhankelijke positie van de planbureaus, omdat dit hun noodzakelijk is voor gezaghebbende advisering. Daarnaast hechten zij belang aan de mogelijkheid voor het parlement om gebruik te maken van de kennis die de planbureaus hebben. Daarom maken deze leden graag gebruik van de mogelijkheid om de regering een aantal vragen te stellen.

Wat de toegang van het parlement tot de planbureaus betreft constateren de leden van de PvdA-fractie met tevredenheid dat de Staten-Generaal zonder inmenging van de minister opdrachten kunnen geven aan de planbureaus en dat de uitkomsten daarvan ook rechtstreeks aan de verzoeker gestuurd worden. Dit geldt dan echter voor verzoeken van een meerderheid van een der Kamers, of een commissie daarvan. Graag worden deze leden nader geïnformeerd over de manier waarop de planbureaus omgaan met verzoeken van minderheden in het Parlement of van individuele leden

In de toelichting op aanwijzing zeven lezen deze leden dat de Aanwijzingen externe contacten Rijksambtenaren ook van toepassing zijn op contacten tussen de Staten Generaal en medewerkers van de planbureaus. Deze leden vragen de regering nogmaals kritisch te kijken naar de noodzaak van een strak vasthouden aan de Aanwijzing voor externe contacten. Bij de planbureaus staan de ministeriële verantwoordelijkheid en de onafhankelijkheid met elkaar op gespannen voet, zou de onafhankelijkheid van de planbureaus geen ruimte bieden voor een iets soepeler houding ten aanzien van contacten tussen medewerkers van de planbureaus en leden van de Staten-Generaal?

Tenslotte vragen deze leden aan de regering of er overwogen is om op alle officiële publicaties van de planbureaus een inhoudelijke kabinetsre-

actie te laten volgen. Deze leden willen graag van de regering weten welke voor- en nadelen er aan een dergelijke werkwijze kleven.

De leden van de CDA-fractie hebben met instemming kennisgenomen van de wijze waarop de uitvoering van de motie-Koopmans c.s. (TK 31 490, nr. 9) is vormgegeven in de Aanwijzingen voor de Planbureaus (Stcrt. 2012, nr. 3200).

De leden van de D66-fractie kunnen zich in het algemeen vinden in de inhoud van de Aanwijzingen. Wel achten zij, nu alle Aanwijzingen in deze vorm worden gepresenteerd, het niveau waarop de hier aan de orde zijnde materie wordt geregeld vooralsnog niet adequaat. Het zijn slechts «Aanwijzingen» voor ministers en ambtenaren. Het belang van de materie vereist naar het oordeel van de aan het woord zijnde leden eerder een regeling op het niveau van wet. De Aanwijzingen gaan over veel méér dan louter de werkwijze binnen de overheid. Ook de positie van de Staten-Generaal is erin aan de orde.

De leden van de D66-fractie viel het op, dat uitsluitend voor het Centraal Planbureau de bestaande juridische verankering in een wet gehandhaafd blijft. In de toelichting op Aanwijzing 3 wordt daarvoor een motivering gegeven, die zij niet overtuigend achten. Er wordt op gewezen dat de desbetreffende wet vooral het Centraal Economisch Plan betreft en niet het functioneren van het CPB. Daaraan wordt toegevoegd: «mede gezien de historie wordt deze wet gehandhaafd». Bedoelt de regering hiermee dat de wet wordt gehandhaafd omdat hij een historisch interessante, maar niet meer actuele inhoud heeft? Hoe verhoudt dat zich tot het algemene wetgevingsbeleid, dat erop gericht is «dor hout» uit antieke wetten te kappen? Past het daar niet in om, nu de regering aankondigt een voorstel tot wijziging van deze wet voor te bereiden, bij die gelegenheid de bepalingen in de wet die niet meer worden uitgevoerd, zoals met betrekking tot het voorbereiden van een Centraal Economisch Plan, te schrappen? Voorts ligt het naar het oordeel van de hier aan het woord zijnde leden voor de hand om bij die gelegenheid de inhoud van de voorliggende aanwijzingen in de wet te incorporeren. Veel werk kan dat niet zijn. En vervolgens is het een kleine moeite om de wet niet alleen op het CPB, maar op alle planbureaus van toepassing te laten zijn. Aldus zou naar het oordeel van de leden van de D66-fractie een adequaat niveau van regulering worden bereikt.